

יופיה אינו ידוע

ברק לב הישראלי ואשתו האיטלקייה
אנטוניה זולו מציגים: טיולי רכבות
ורכיבה בשבילי עזים עתיקים, כפרים
מבודדים והרבה אוכל מקומי טוב |
סיור במולידה, מקום באיטליה שאתם
לא מכירים | דלית קצנלנבוגן

לחבל מולידה שברום איטליה
רושים תיירים שלא ממהרים
לשום מקום, שואבים ללכת
לאיבוד, שמסוגלים ליהנות מהד
רד, מהפגשים המקומיים.
סורות והטעמים המוקדמים.
בכל פעם שאני נוסעת לאיטליה אני שואלת
את עצמי אם נותרו בה אזורים נטולי תיירים,
מקומות נידחים באמת, שגם אם אטילו בהם
יומיים־שלושה לא אפגוש נפש תייר, שלא
לדבר על תייר ישראלי. הרי פינות החמד הנסי
תרות והשמורות ביותר של איטליה הופכות בן
רגע מסוד כמוס למתקפת צ'רטרס ויחסי צי
בור, כתבות בעיתונים ורכבות אוויריות ליעד,
שהיה עד כה מוכר למעטים בלבד.
נרמה לי שגיליתי אזור כזה, ואני מתכוונת
לחבל מולידה, הנמצא בדרום מזרח איטליה. את
ברק לב אני פוגשת בעיר קאמפובאסו, בירת
החבל. המרץ וההתלהבות שהוא מפגין מירב
קום, ומהווים ניגוד מרשים לנכונותה של העיר
עצמה. נרמה שהאתגר שלקח על עצמו, לגלות
לעולם את יופייה הלא ידוע של מולידה, תפר
ממש לאנרגיות המתחדשות שלו. הדיבור שלו
מהיר ומדגל בקלילות בין איטלקית, עברית
ואנגלית, שיתוף הפעולה והדיבור שלו עם חק

לאים, תיירים, מסעדרים ויצרני מזון מקומיים
מעורר השתאות: נראה שהוא רותם כל אחד
ואחת מהם למשימה, שממנה ייצאו כולם נש
כרים.
לב (33) הגיע לכאן בעקבות אשתו אנטוניה
זולו, ילידת מולידה. לאחר שנים שבהן טיילו
ברחבי העולם ולאחר תקופת מגורים ברומא
החליטו השניים לחזור למחוז ילדותה של אנטו
נלה. לב התאהב באזור הבתולי ויחד הם הקימו
את קולידור, חברה העוסקת ביומות תיירותיות
במולידה ומציעה קשת רחבה של סיורים ופי
עילויות ייחודיות, תוך שימת דגש על תיירות
בת־קיימא.

הנה באה הרכבת

אחד המיזמים הראשונים של לב היה שיתוף
הפעולה עם פרנצ'סקו טופאנו, בכיר לשעבר
בחברת הרכבות האיטלקית, שעבר עשרות
שנים במילנו. לאחר פרישתו לגמלאות חזר
טופאנו למולידה מכותרו וגילה מסילות רכבת
שוממות וצעירים משועממים.
התמעטות האוכלוסייה בכפרים הקטנים
של מולידה והגירתם של התושבים לערים
גרמה להפסקת פעילות הרכבות באזור אך

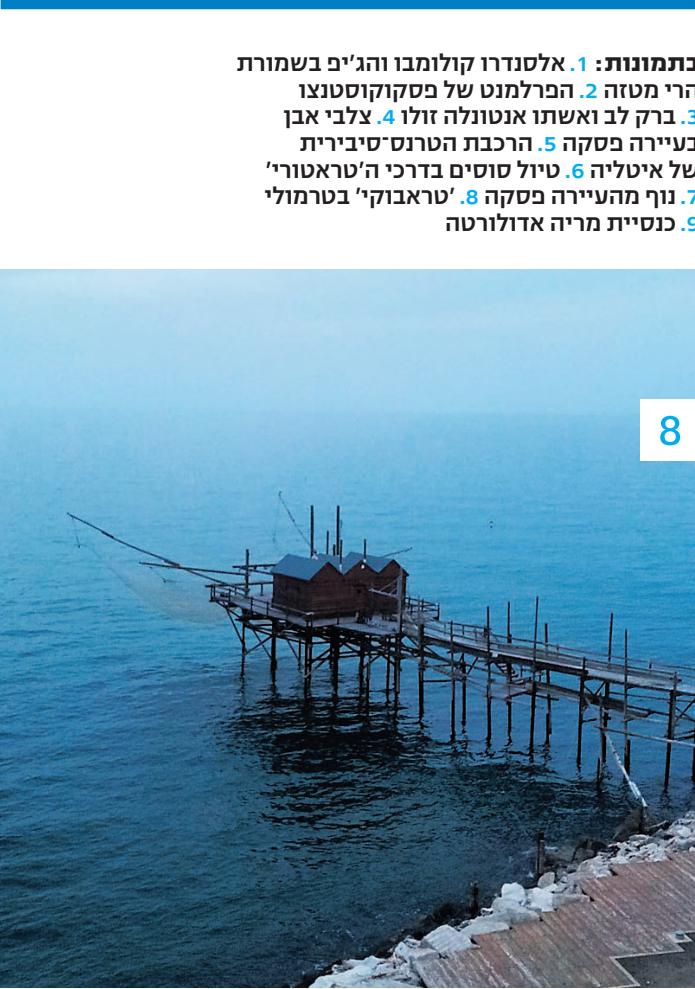
התשתית המעולה של מסילות הרכבת והנופים
עוצרי הנשימה שבהם נסעה בעבר, הציתו את
דמיונם של השניים. הם חזרו רכבת ישנה ויצרו
סדרה של סיורי רכבות שפועלות בקו איסרניה
(מולידה) – סולמונה (אברוצו). לאורך מסלול
הנסיעה אירגנו פעילויות מגוונות כמו טעי
מות של מאכלים ויין מקומי במהלך הנסיעה,
מפגש עם מוזיקאים ולהקות פולקלור, ארגון
שוקי אוכל בתחנות הרכבת וסיורים בכפרים
העתיקים ובשמורות הטבע שמסילת הרכבת
חוצה בדרך.
סיורי הרכבת זכו להצלחה רבה ולשיתוף
פעולה מעורר השתאות עם גורמי תיירות
רבים, שרק חיכו להזדמנות. רכבת ההפתעות
הזו, שטופאנו מכנה "הרכבת הטרגסטיבירית
של איטליה", עוברת בנופים היוקיים והמ
רהיבים של מולידה בדרכה צפונה אל חבל
אברוצו, ואם כבר הגעתם אל אברוצו – אל
תחמיצו ביקור בעיירת הסקי פסקוקוסטאנצו
(Pescocostanzo), ובה גרמי מדרגות פרי
חוניים שלא ראייתם באף מקום באיטליה, ובי
סולמונה (Sulmona), "עיירת הקונפטי" המ
פורסמת בשוירת ממתיקי הקונפטי (Confetti),
המכונה אצלנו דרזה (שקדים מצופים סוכר)
לפאריים צצעוניים.

ארץ של רועים

העובדה שלא שמעתם על מולידה אינה מפ
תיעה: יחסית למחוזות אחרים באיטליה אין כאן
כמעט תיירים, ונראה שעובדה זו גם לא מאוד
מפריעה למישהו, כי אין כאן גם הרבה אנשים.
אם חיפשתם פסטורליה, הגעתם למקום הנכון:
מולידה היא ארץ של רועים, אזור חקלאי מרובה
גבעות וכרי מרעה ירוקים, המשתרע בין הרי
האפנינים ממערב וחופי הים האדריאטי ממזרח.
האזור כולו חרוך ב"טראטורי" (Tratturi),
רשת שבילים שסימנו במשך מאות שנים עררי
הצאן והבקר שחצו את מולידה. אלו נדרו בסוף
הסתיו ברומה אל שדות המרעה החמים של חבל
פוליה וחזרו צפונה לרכסי האפנינים של אברו
צו לקראת עונת הקיץ.
מולידה היא גם ארצם של הסמנטיים, שבטים
קרומים שישבו בדרום מזרח איטליה עוד לפני
הכיבוש הרומי, אך היו אלו דווקא הרומאים
שהסדירו את השימוש הציבורי בשטחי מרעה,
כשחוקקו חוקים חקלאיים ששמרו על יציבותם
וביטחונם של מסלולי הנדירה העונתיים. אחרי
נפילת האימפריה הרומית והירידות המצב
הביטחוני הלכו השבילים וננטשו בהדרגה, אך
חזר לשימוש בימי הביניים המאוחרים, תחת

יפהייה נרדמת

שלטונם של הנורמנים. התהליך התרחש הודות
לפעילותם של המנזרים הבנדיקטיניים באבי
רוצו, שקידמו את גידול הכבשים ופיתחו את
תעשיית העצמר.
תיירים מתייחסים למולידה קצת כמו עררי
הצאן: חולפים בה בדרכם למחוזות דרומיים אחר
רים כמו קמפניה ופוליה, מתעכבים בה חצי יום
ואולי לילה ומשמיים בדרכם, מאמצים בחום
את רעיון המעבר, הנדירה והתנועה, אך אינם
מתמקדים ביעד כזה או אחר. למרות זאת, המר
רשת הייחודית של שבילי נדירת המרעה זוכה
לעדנה מסוימת בשנים האחרונות, דרך פעי
לויות שימור, שילוט ובעיקר העלאת המודעות
לערכם ההיסטורי. שבילי הטראטורי של פעם
משמשים היום מסלולי רכיבה על סוסים, ררי
קים, רכיבה על אופניים, רכבי שטח ועוד.
מולידה וגם הצעיר שבהם: עד 1963 השתיך
מינהלית לחבל אברוצו, ובשנת 1970 קיבל
מעמד עצמאי. במחוז מתגוררים רק כ־300 אלף
איש והוא מיושב בדלילות, וכך נשאר המון
מקום לטבע בכבודו ובעצמו. שליש מתושבי
וגוארדירג'ה (Guardiaregia).

17.3.2014

פוליה

7

17.3.2014

פוליה

6

פסקה היא גיבוב מקסים של בתי אבן המס' פסים על גבעה בגובה 730 מטרים. רוב הבתים, בעיקר אלו הנמצאים למעלה, למרגלות שרידי המצודה, ננטשו אך עדיין עומדים על תילם ומ' עניקים את התחושה שהכפר כולו קפא בזמן. תר' כלו לטייל בין סמטאות ומדרגות, שערים וקמ' רונות, ולהציץ דרך דלתות הכניסה אל החללים פנימיים של הבתים, שעשבו מכסה את רצפתם. כשיורדים מפסקה ונוסעים מערבה בכיוון קאמפובאסו, מבחינים בכנסיית מריה אדולר' רטה הניארגותית, הבולטת בגודלה ובסגנונה המיוחד. המקום הפך מוקד עלייה לרגל ומומלץ לנצל עובדה זו ולעצור להפסקה קצרה, ליהנות מהנוף הפתוח ומהאספרסו הקצר בבר. מכאן ממשיכים מזרחה אל גוארדירג'ה, עיירת גבעה השוכנת על מורדותיו של רכס הרי מאטזה (Matese), ששלטה בעבר על המערבי שבשביילי המרעה. כיום העיירה נטושה כמעט, אך מיקומה, על גדת ערוץ קניוני עמוק וירוק, מעניק אפשרות לתצפיות על גופים יוצאי דופן. מגוארדרג'ה אנחנו ממשיכים אל חווה מבו' דדת עם רפת קטנה ושש פרות, בה מייצרים גבינות בשיטות הכי ביתיות שניתן להעלות על הדעת: הסבתא מרתיתחה חלב טרי בסירי ברזל

עצומים ליד האח שבמטבח, האם מסננת את הרי' קוטה למכלי פלסטיק והתינוק ישן בעריסת עץ - מעליו תלויים כדורי גבינת קצ'וקבלו צהובים ועגלגלים. רשימת ההזמנות לגבינות, המיוצרות ונמכרות עוד באותו היום בכפרי האזור, סגורה. רבע שעה נסיעה מזרחה ויותר מאלפיים שנה אחורה, ואתם מטיילים בין שרידיה השמורים היטב של העיר הרומית Sepinium, ששימשה למעשה תחנת מנוחה, מסחר ו"תרלוק" עבור הרועים ועדריהם לאורך שבילי הטראטורי.

למי צילצלו הפעמונים

לעומת עיירות הגבעה הנטושות, העיירה אניונה (Agnone) עשויה להיראות לכם כמו מטרופולין שוקק. היא יושבת בגובה 840 מטר בלב הרי האפנינים ומכונה עיר פעמוני הכנסיות. באניונה מתקיימת מסורת בת 1,000 שנים של ייצור פעמונים, ותוכלו לבקר במפעל יציקת הפעמונים האפיפורי המקסים של משר' פחת מרינלי.

במוזיאון הצמוד למפעל מורגם תהליך הייצור הממושך של פעמון (כשלושה חודשים!). כן מוצגים פעמונים שהוכנו לאירועים היסט'יים

טוריים מיוחדים כמו חגיגות 150 שנה לאיחוד איטליה, או ביקור האפיפיור יוחנן פאולוס השני במפעל, הקרוי על שמו. הליכה קצרצרה מהמפעל אל רחובת הראשי של אניונה, ויה רומא, תביא אתכם אל כמה מה מעדניות המעניינות בעיר. אחת מהן היא חנות הגבינות של משפחת נוצ'י (Caseificio Di Nucci), המייצרת במשך דורות גבינות בשי' טות מסורתיות: ריקוטה, מוצרלה, סקמורצה, קצ'וקבלו ועוד.

שני צעדים משם (Via Roma 18) נמצאת מעדנייה נוספת, הפעם לחובבי נקניקים, Bottega Vecchiarelli. רציתם קינוח? אין שום בעיה: בפינת הרחוב (Via Roma 22) תוכלו למצוא את השוקולדים הטובים ביותר במוליה, המיוצרים במפעל השוקולד Dolce Amaro שבו אפשר לבקר (בתיאום מראש). במפעל תוכלו לעקוב אחרי תהליך הייצור של השוקולד והקונפטי.

גם מי שארכיאולוגיה אינה כוס הקפוצ'ינו שלו עשוי ליהנות מהביקור בפארק הארכיאולוגי פייטרברונדנטה (Pietrabbondante), הנמצא מדרום לאניונה, ולו רק בזכות הנופים ההרריים היפים הנשקפים ממנו והשלווה שמשרים שרידי

התיאטרון והמקדשים הטבולים בעשב הירוק. מלבד הרים, יש למוליה גם רצועת חוף של כ-35 ק"מ, שעליה חולשת עיר נמל קטנה בשם טרמולי (Termoli). חלקה העתיק של העיר יושב בתוך מצודה, למרגלותיה הנמל וגם ה"טראבוקי", שני מתקני דיג מקסימים המשמר שים את הדייגים המקומיים ואופייניים לחופי אברוצו, מוליה ופוליה. במרכז העיר העתיקה כנסייה רומנסקית יפה הצופה אל הכיכר, שבה מתגורדים צעירי העיר ותיירה בערבי הקיץ. מטרמולי אפשר להפליג לטיולי יום באיי טרמיטי (Isole Tremiti), קבוצת איים הנמצאת מול חופי מוליה ופוליה, המציעים חופים חוליים ונקיים ומים צלולים.

למידע נוסף על פעילויות, טיולי ג'יפים, רכיבה על סוסים, טיולי אופניים, סדנאות בישול, ביקור ביקבים ומחלבות מקומיות, חופשות סקי, הפלגה לאיים, מקומות לינה, מסעדות וממלצות ועוד: <http://molisediscovery.com> **נייד** (בעברית): +39-331-9878587

הכותבת היא מדריכת טיולים באיטליה ובעלת האתר www.vivaitalia.co.il

מגלים עולם

לפרסום מודעה: 03-6929251

טיולים מאורגנים • טיולי משפחות • מסלולים לנוסע העצמאי • טיולים גיאוגרפיים

 8288* mano.co.il מנו ספנות		3 לילות 10/4 הפלגת הבכורה לרנקה - קפריסין ל'אדם בחדר זוגי € 229	4 לילות 18/4 פסח רודוס, כרתים - אגיוס ניקולאוס ל'אדם בחדר זוגי € 499	12 לילות 11/5 איטליה, מלטה, יוון רומא* - ציביטקיה, נאפולי, סיציליה, מלטה, סנטוריו, כרתים - חאניה ל'אדם בחדר זוגי € 899	7 לילות 25/5 פיראוס - אתונה*, סלונקי ולוס מטאורה, סאמוס ל'אדם בחדר זוגי € 599
4 ארוחות שף ביום מופעי בידור בינלאומיים בריכות שחייה ג'קוזי וספא סיפוני שיזוף מתאים לשומרי מסורת * הסעה בתוספת תשלום. בכפוף לתקנון. ט.ל.ח.					

 MSC CRUISES	מעבדות לחירות חופשה מדהימה על סיפונה של MSC FANTASIA
	מסלול חלומי הכולל הפלגה של 7 לילות בחדר עם מרפסת, טיסות, העברות חצי יום סיור ומלון חמישה כוכבים יציאה ב- 17.4
www.msccruises.co.il 1-700-708-701	

 לאס וגאס + שייט בקריביים באחת מאוניות הפאר: ALLURE או OASIS מגוון תאריכים לבחירה החל מ- \$2688	MSC FANTASIA פסח 2014 7 ימי טיול ושייט מונוציה לאתונה כולל: טיסות, העברות ומלון החל מ- €1199	הים הבלטי רויאל קריביאן LEGEND ל- 8 לילות החל מ- \$1988 יציאות: 19.7, 12.7, 5.7, 28.6 שדרוג חדרי מרפסת לג'וניור סוויט - הסבה של \$1000 לזוג
לפרטים והזמנות חייגו: 03-7625000 08-9522700 info@GoldenTours.co.il www.GoldenTours.co.il לא סוגרים קרזו לפני שבדקים מחירים עם גולדן טורס. נקודה! המחירים הינם לאדם בחדר זוגי לא כולל תשר בכפוף לזמינות מקומות. ט.ל.ח.		

אדריאן מ. שירותי תיירות ונסיעות www.adrian.co.il 03-6200687 חפשו אותנו גם ב- אדריאן מ	
טיול פסח \$850 - 13/4 טיול מוקד רומניה	טיול פסח \$999 - 16/6, 26/5, 12/5 טיול חודש ומולדובה ורומניה
סופ"ש בבוקרשט \$450 - כולל טיסה, מלון והעברות, בתי מלון עם קווינו 14-15 כוכבים	טיול פלסיבינה ומולדובה \$920 - 23/6, 2/6, 19/5 טיול מוקד רומניה

מזמינים חבילות שייט בעולם ומקבלים מתנות ייחודיות			
חבילת שייט בשבועות מברצלונה - 7 לילות	חבילת שייט במחיר מטרופי! - 8 לילות	חבילת שייט במחיר מטרופי! - 8 לילות	חבילת שייט במחיר מטרופי! - 8 לילות
Liberty of the seas באנייה הגדולה באירופה 7 לילות הפלגה * מלון בתוספת (לא כלול) מצלמה דיגיטלית חתנה לזמינים חבילה זו	Legend of the seas 7 לילות הפלגה באנייה עם חברת רויאל קריביין, לילה במלון מרכזי בעיר מצלמה דיגיטלית חתנה לזמינים חבילה זו	Legend of the seas 7 לילות הפלגה באנייה עם חברת רויאל קריביין, לילה במלון מרכזי בעיר מצלמה דיגיטלית חתנה לזמינים חבילה זו	Legend of the seas 7 לילות הפלגה באנייה עם חברת רויאל קריביין, לילה במלון מרכזי בעיר מצלמה דיגיטלית חתנה לזמינים חבילה זו
יציאות: 3 באוגוסט	יציאות: 5 ביולי	יציאות: 5 ביולי	יציאות: 5 ביולי
כלל טיסות לברצלונה כלל העברות הלוך ושוב	ל'אדם בחדר זוגי	ל'אדם בחדר זוגי	ל'אדם בחדר זוגי
החל מ- \$2045	החל מ- \$1959	החל מ- \$2899	החל מ- \$2490
תנאים: המחירים כוללים מיסי נמל, המחירים אינם כוללים תשר לאנשי הצוות באנייה (תשלום בעת ביצוע הזמנה). המחירים משתנים על פי היצע וביקוש כל הקודם זוכה. ניתן להמיר את מתנת המצלמה להנחה בגובה 4% (לא כולל מיסים).			
להזמנות: 1-700-504-508 www.cruiseit.co.il			

כרמל הכי מאורגנים בעולם 03-5498144 תכניות מלאות חצי פנסיון ויותר מלונות דרגה ראשונה/טובה מדריכים מומחים לאזור (שלוחות 216 226 230) או אצל כל סוכני הנסיעות					
מגוון טיולים מאורגנים לשומרי מסורת בהווה ודתי ואוכל כשר בין היעדים: קהילה ארה"ב סין הונג קונג הודו נפאל מרוקו תאילנד טיולי משפ' פריז בלגיה הולנד פולין יוון אנגליה סקוטלנד ויילס קרוסיה סלובניה מונטנגרו יער השחור אורוגויה	קנדה וארה"ב מטורונטו, נייאגרה, 1000 איים, אוטוה ועד סאן פרנסיסקו, קליפורניה ולוס אנג'לס טיסות אל-על ע"א. א. בוקר אמריקאית יציאות: 15 ימים יולי-אוג' \$5590 יולי-אוג' \$5695	יפן הטיול המקיף ביותר התוכנית הטובה והמלאה ביותר כולל 2 נסיעות ברכבות הבלוט חצי פנסיון יציאות: 15 ימים 7.8 18.9 9.10 6.11 מ- \$4995	אלבניה הסוד הגדול וההפתעה של אירופה חצי פנסיון יציאות: 7 ימים מלאים 11.8 23.4 7.7 23.9 מ- \$1098	מרוקו מערי המלוכה להרי האטלס כולל שפשוואן וואזן חצי פנסיון יציאות: 12 ימים 6.7 11.5 8.6 22.6 מ- \$1780	יוון - הטיול המקיף מקדוניה וסלוניקי עד ארגוליס ונפסלין בכרת הפסח חוזרים לפני הסדר חצי פנסיון יציאות: 7 ימים מלאים 7.4 899 מ- \$899
יוון - טיולים ומוזיקה מהפלטון בדרום ועד מטאורה בצפון כולל 3 בילוי מוזיקה חצי פנסיון יציאות: 6 ימים 12.6 17.4 15.5 22.5 2.6 8.10 24.9 7.8 מ- \$840	יוון - טיול מקיף ומשודרג כולל הצפון, מקדוניה וסלוניקי טיסות סדירות כולל בילויים וטברנות חצי פנסיון וארוחה נוספת יציאות: 8 ימים מלאים 12.8 19.6 20.5 29.7 12.10 9.9 מ- \$1050	תאילנד קלאסי משודרג כולל מרכז, צפון ופוקט כולל שמורת דיי איתנון וסיר ריקשות חצי פנסיון יציאות: 15 ימים 18.9 24.7 10.7 12.8 7.8 11.12 20.11 מ- \$2750	טיול עומק לפולין האחרת מסלול המשלב את פולין המודרנית עם אתרים היסטוריים חצי פנסיון יציאות: 7 ימים מלאים 6.6 13.0 4.7 1.8 8.8 מ- \$1830	מונטנגרו טיול מלא וגדוש בדגש שמורות הטבע ופינוית החמד טיסות ישירות לדוברובניק חצי פנסיון יציאות: 7 ימים מלאים 5.6 10.7 28.8 9.10 מ- \$1099	יוון הגדולה הטיול המקיף, המשודרג והאיכותי ביותר מהדרום לצפון כולל הפלטון, צפון יון מקדוניה והאיים לפקאדה וקורפו כולל ערב בילי בטברנה עם מופע מולקורו יוני חצי פנסיון יציאות: 11 ימים מלאים 9.9 26.5 6.10 מ- \$1650
באניית Celebrity Millenium כולל 7 לילות שייט כולל טיולי החוף בכל התחנות, לינה וסוירים באנקורג' אלסקה פנסיון מלא במהלך השיט יציאות: 11.7 8.8 מ- \$5898	טיולים ושיט בארצות הבלטיות באניית Royal Caribbean כולל טיולי החוף בכל התחנות, כולל 7 לילות שייט פנסיון מלא במהלך השיט יציאות: 12.7 5.7 מ- \$2200	יפן הטיול המקיף ביותר התוכנית הטובה והמלאה ביותר כולל 2 נסיעות ברכבות הבלוט חצי פנסיון יציאות: 15 ימים 7.8 18.9 9.10 6.11 מ- \$4995	אלבניה הסוד הגדול וההפתעה של אירופה חצי פנסיון יציאות: 7 ימים מלאים 11.8 23.4 7.7 23.9 מ- \$1098	מרוקו מערי המלוכה להרי האטלס כולל שפשוואן וואזן חצי פנסיון יציאות: 12 ימים 6.7 11.5 8.6 22.6 מ- \$1780	יוון - הטיול המקיף מקדוניה וסלוניקי עד ארגוליס ונפסלין בכרת הפסח חוזרים לפני הסדר חצי פנסיון יציאות: 7 ימים מלאים 7.4 899 מ- \$899